

C. PH. E. BACH HÁROM GORDONKAVERSENYE HUNGAROTON-FELVÉTELEN

Teljes leírási lista megtekintése (9 felvétel) (HUNGAROTON - HCD 32922)

Szellemes felvétel vonzza az érdeklődő tekintetet a borítón: középen piros ruhás szólista, körötte kékben a kamarazenekar játékosai. Ráadásul ezúttal tréfából hangszerek nélkül, csupán imitálva a hangszertartást. (A kísérő füzetben az együttes a csembalistával együtt 14 tagot számlál, ám a képen csak 12 vonós látszik a szólista társaságában – de ez a kiadvány egyetlen „pontatlansága”!)

Rohmann Ditta és az Anima Musicae Kamarazenekar felvétele szépen példázza a magyar nyelv „hangszerjáték” szavát. A hallgató készséggel elhiszi, hogy kedvtelésből muzsikálnak, mintegy figyelmen kívül hagyva az olyasfajta kötöttségeket, mint a stúdiófelvétel ideje és a műsorszámok. Játékuk hallatán elhisszük, hogy céljuk az örömszerzés – önmaguknak és potenciális hallgatóiknak. És elégedetten nyugtázhatjuk: feltételezett céljukat teljes mértékben megvalósították. Aligha akadhat olyasvalaki, akit nem köt le ez a három versenymű az előadásukban.

C. Ph. E. Bachról „köztudott”, hogy már apja életének utolsó éveiben őt jelentette a családi név említése, s azt is, hogy munkásságának két legjelentősebb helyszínére utalva szokás berlini vagy hamburgi Bachnak nevezni. Szakmai körökben 1753-ban megjelent „zongoraiskolája” szerzőjeként elismert, arról pedig ritkán történik említés, hogy nem érezhette magát zseniális billentyűs-játékosként kellőképp megbecsültnek Nagy Frigyes udvarában.

Az ott töltött idő alatt, közvetlenül apja halálát követően komponálta a csembaló és fuvola verzióban is fennmaradt három gordonkaversenyét. C. Ph. E. Bachra minden bizonnyal nagy hatással volt, hogy 1742-ben megnyílt a Berlini Operaház, s jóllehet, maga nem komponált operákat, az opera seria műfaj

megannyi kifejezésbeli sajátossága óhatatlanul is nyomot hagyott jellegzetes stílusán. Mindaz a formai szabadság, fantáziaszerű, néhol recitativóra emlékeztető szakaszok megjelenése a hangszeres művekben, érdekes-izgalmas újdonságot jelentett a hallgatóknak, és inspiráló hatása megannyi komponista (így Joseph Haydn) szonátaiban is érződik.

A versenymű remek terepet kínál dialógusokra, nagy érzelmi töltésű, már-már „beszédszerű” fordulatokra. S miként akár történetek elmondása során is felbukkanhatnak váratlan-meglepő fordulatok, e tételek is jócskán gondoskodnak ilyesfajta fordulatokról. Kiváltképp akkor érezzük ennek a zenének a különlegességét, ha az előadók értőn közvetítik a kottában rögzítetteket. Rohmann Ditta és az Anima Musicae Kamaraegyüttes tagjai remek történetmesélők, mondhatni, láttatóan jelenítik meg a fordulatokat, amelyek mindig érzelmekkel-indulatokkal telítettek. Ami kottakép alapján szaggatottság, különböző terjedelmű frázisok sorolása, gesztusokká nemesedik, az indulati töltést a széles dinamikai skála kihasználásával fejezik ki. Archaizáló szókincs kellene azoknak az érzékeny, néha rebbenésnyi gesztusoknak a jellemzéséhez, máskor a hirtelen elérzékenyülésnek, a váratlan fény-árnyék érzelmi kontrasztoknak a megközelítéséhez. Mert szavakkal aligha lehetne pontosan visszaadni azt a hatást, amelyet ez az előadás kivált. Az előadókat dicséri, hogy a 21. századi hallgatók számára is „aktuálissá” tudják tenni a tételleket. Teljesítményük külön értéke, hogy mindvégig a zenére irányítják a figyelmet, tehát az interpretáció szervül a kompozícióba. Ez csak úgy érhető el, ha értő kottaolvasás által már-már sajátjuknak érzik a kifejeznivalót (mint amikor a színész mintegy azonosul a szerepével), és annak maximális közvetítésére koncentrálnak. Aki nem a kísérszöveg ismeretében hallgatja a felvételt, azt kellemes meglepetésként érheti, hogy a szólista alkalmilag dúdolt énekszólammal egészíti ki faktúrát. Saját cadenzái magától értetődő természetességgel illeszkednek a szerzői zenei anyagba. Nem kétséges: a zenei anyanyelvi biztonság legalább olyan mértékben járul hozzá az interpretáció élményszerűségéhez, mint az a biztonság, amellyel Rohmann Ditta a legapróbb részletekig képes megvalósítani elképzeléseit a hangszerén.

Hangulatos tételek sorjáznak, mondhatni, érdekes történetek közvetett tanúi lehetünk, amelyeket mindvégig érdeklődő figyelemmel követünk, egyszerre gyönyörködve és szórakozva. Ez utóbbit a szó legnemesebb értelmében.

Fittler Katalin